

Huvudman

Varbergs kommun
varbergdirekt@varberg.se

Beslut

Datum 2026-10-19

Dnr SI 2025:11215

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskola vid Björkedalsskolan i Varbergs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 mars 2026

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 genomfört en tillsyn av Björkedalsskolan i Varbergs kommun. Björkedalsskolan är en resursskola och riktar sig till elever i förskoleklass och årskurserna 1–9 i behov av särskilt stöd. Vid tidpunkten för tillsynen hade skolenheten elever i årskurserna 7–9. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande om undervisningen omfattar aktuellt syfte och centrala innehåll samt bedrivs av lärare, lärarnas anställning samt om eleverna får undervisning av lärare med legitimation och behörighet, arbetet med att utreda elevers frånvaro samt utformandet av elevers anpassade studiegång.

Skolinspektionen har den 20 mars 2026 beslutat att förelägga Varbergs kommun att senast den 2 september 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, att rektorn snarast anmäler till huvudmannen att en frånvaroutredning har inletts samt arbetet med åtgärdsprogram och anpassad studiegång.

Varbergs kommun har den 2 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Varbergs kommun har följt föreläggandet samt om konstaterade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 mars 2026 förelade Skolinspektionen Varbergs kommun att se till att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, om huvudmannen inte har rätt att tillämpa en undantagsregel.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har följt upp lärarnas legitimationer och behörigheter. Det framgår att det är sex stycken lärare som undervisar på skolan vid tidpunkten för redovisningen. Samtliga

lärare arbetade på skolan även vid Skolinspektionens tillsyn under vårterminen 2026. Av dessa sex lärare saknar hälften behörighet för högstadiet, en har enbart behörighet för geografi på högstadiet och en har enbart behörighet för matematik på högstadiet. Det saknas behöriga lärare i ämnena bild, engelska, hemkunskap, musik, biologi, fysik, kemi, slöjd och teknik. Av elevernas individuella scheman framgår att två av åtta elever på skolan aldrig får undervisning av behöriga lärare.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att lärarna bedöms fortsätta bedriva undervisning på skolan under längre tid än sex månader och att huvudmannen därför har fattat beslut med hänvisning till undantagen i 2 kap. 18–19 §§ skollagen med motiveringen att det är en liten skolenhet, vilket innebär en utmaning när det kommer till att säkerställa behöriga lärare.

Huvudmannen har bifogat beslut avseende fem av lärarna, i vilka rektorn har beslutat att lärarna ska undervisa i ämnen som de saknar behörighet i fram till och med vårterminen 2027. Vidare framgår av besluten att huvudmannen bedömer att lärarna har tillräcklig kompetens och erfarenhet för att bedriva undervisningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation och behörighet som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. (2 kap. 15 § skollagen)

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har
 - a. en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b. kompetens att undervisa på det främmande språket,
2. undervisning i fristående skolor med viss särskild pedagogisk inriktning. (2 kap. 17 § skollagen)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning i högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Varbergs kommun vidtagit åtgärder för att se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Då det fortfarande saknas lärare med behörighet för den undervisning de bedriver har huvudmannen valt att tillämpa en undantagsbestämmelse i skollagen. Undantagsbestämmelsen möjliggör att aktuella lärare får bedriva undervisning i ämnen som obehöriga under högst ett år i sänder. Skolinspektionen bedömer att Varbergs kommun har följt föreläggandet i denna del och att konstaterade brister är avhjälpda.

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 mars 2026 förelade Skolinspektionen Varbergs kommun att se till att rektorn, när en utredning av en elevs frånvaro har inletts, snarast anmäler frånvaron till huvudmannen.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har förtydligat sin rutin för att uppmärksamma upprepad eller längre frånvaro. Anmälan till huvudman görs utan dröjsmål vid oro kring en elevs frånvaro. Det har under vårterminen 2026 startats två frånvaroutredningar och de har båda föregåtts av en anmälan till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i förskoleklassen eller grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltiga skäl att utebli. (7 kap. 17 § skollagen)

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Varbergs kommun vidtagit åtgärder för att se till att rektorn, när en utredning av en elevs frånvaro har inletts, snarast anmäler frånvaron till huvudmannen. Skolinspektionen bedömer att Varbergs kommun har följt föreläggandet i denna del och att konstaterade brister är avhjälpda.

Åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 mars 2026 förelade Skolinspektionen Varbergs kommun att se till att det av elevens åtgärdsprogram framgår om eleven är i behov av enskild undervisning. Varbergs kommun förelades även att se till att det i samtliga beslut om anpassad studiegång framgår de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motiveringen för dessa avvikelser. Varbergs kommun förelades även att samtliga beslut om anpassad studiegång ska fattas och motiveras utifrån varje enskild elevs individuella behov samt att även se till att den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Om elevernas anpassade studiegång behöver ändras ska rektorn fatta beslut om ett nytt åtgärdsprogram för eleven.

Huvudmannen har i sin redovisning inkommit med åtgärdsprogram avseende samtliga elever. Av de åtgärdsprogram som inkommit framgår respektive elevs behov samt hur behoven ska tillgodoses. Det framgår av åtgärdsprogrammen vilka ämnen som har anpassats bort, i vilken utsträckning det har skett samt en motivering som utgår från elevernas individuella behov. Av huvudmannens redovisning framgår att den anpassade studiegången planeras utifrån elevens individuella förutsättningar och behov, med målsättningen att eleven så långt som möjligt ska ges förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Huvudmannen har även inkommit med utvärderingar av åtgärdsprogram avseende sex av skolans åtta elever. Utvärderingarna har genomförts under vårterminen 2026. De två elever vars åtgärdsprogram inte har utvärderats är nya elever för höstterminen 2026 och huvudmannen har i stället inkommit med en utredning om behovet av särskilt stöd för dessa elever. Det har, efter utvärdering eller utredning, fattats beslut om nya åtgärdsprogram för samtliga elever.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §,
- eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Varbergs kommun vidtagit åtgärder för att se till att det av elevens åtgärdsprogram framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, att det i beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som görs från timplanen, att dessa motiveras och fattas utifrån varje elevs individuella behov samt att rektorn fattar beslut om ett nytt åtgärdsprogram i de fall det vid uppföljning eller utvärdering framkommer att elevernas anpassade studiegång behöver ändras. Skolinspektionen bedömer att Varbergs kommun har följt föreläggandet i denna del och att konstaterade brister är avhjälpade.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Johanna Magnusson

Föredragande
Signerat av: Johanna Magnusson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Mikaeil Yousefi medverkat.